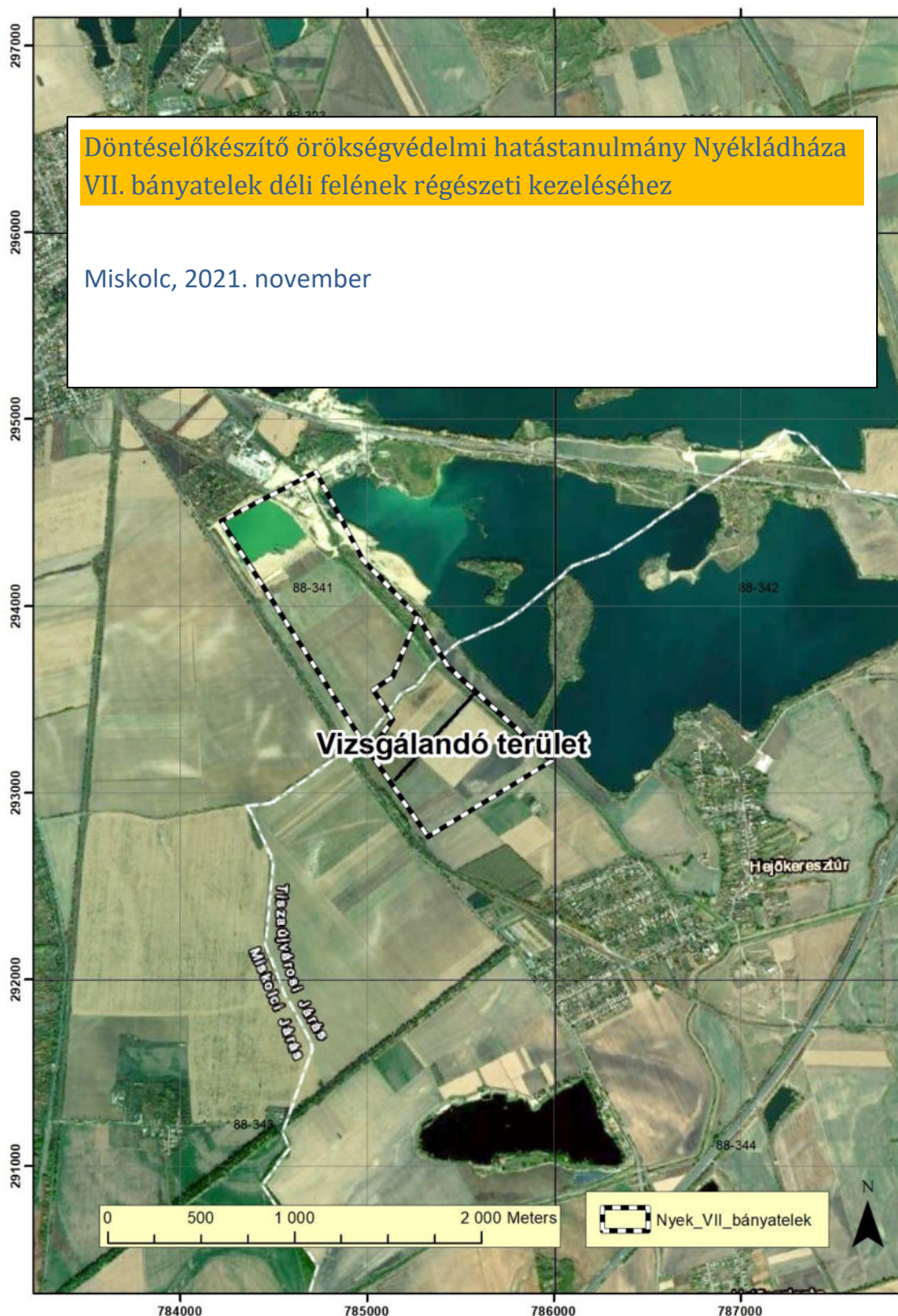

Tartalom

Döntéselőkészítő örökségvédelmi hatástanulmány Nyékládháza VII. bányatelek déli felének régészeti kezeléséhez	1
A kutatási terület elhelyezkedése	3
A kutatási terület domborzati és vízrajzi viszonyai	4
A kutatási területre vonatkozó légi-felvételek	6
A kutatási területre vonatkozó történeti térképek	9
A kutatási terület régészeti terepbejárása	16
Régészeti értékleltár	19
Lelőhely azonosító: 75017	19
Lelőhely azonosító: 75002	21
Lelőhely azonosító: 75007	22
Lelőhely azonosító: 75011	23
Összegzés	25
A régészeti lelőhelyek bányászati szempontú részletes leírása	25
Nyilatkozat	27
Lelőhely összesítő térkép	28
Melléklet-leletfotók	29

A kutatási terület elhelyezkedése

Nyékládháza és Hejőkeresztúr határában, a Nyékládházáról Mezőcsátra vezető közút keleti oldalán, a közút és a Hejő-csatorna közötti területen található a Nyékládháza VII.-bányatelek. A bányatelek területén több ismert régészeti lelőhely található. A bányatelek északi felét korábban a miskolci Herman Ottó Múzeum geofizikai módszerekkel, próbafeltárással, valamint teljes felületű megelőző régészeti feltárás keretében vizsgálta. Ami a bányászati tevékenység és a régészeti lelőhelyek egymáshoz való viszonyát, a régészeti lelőhelyek kezelésének módját illeti, ez északi terület régészeti állapotáról az Örökségvédelmi hatástanulmány keretein belül már nem lehet többet mondani.

Jelen A döntéselőkészítő örökségvédelmi hatástanulmány a bányatelek déli felét vizsgálta, ahová a Herman Ottó Múzeum által végzett, említett régészeti kutatás még nem terjedt ki.

Az így vizsgált terület nagysága 54 hektár.

1. ábra A kutatási terület elhelyezkedése

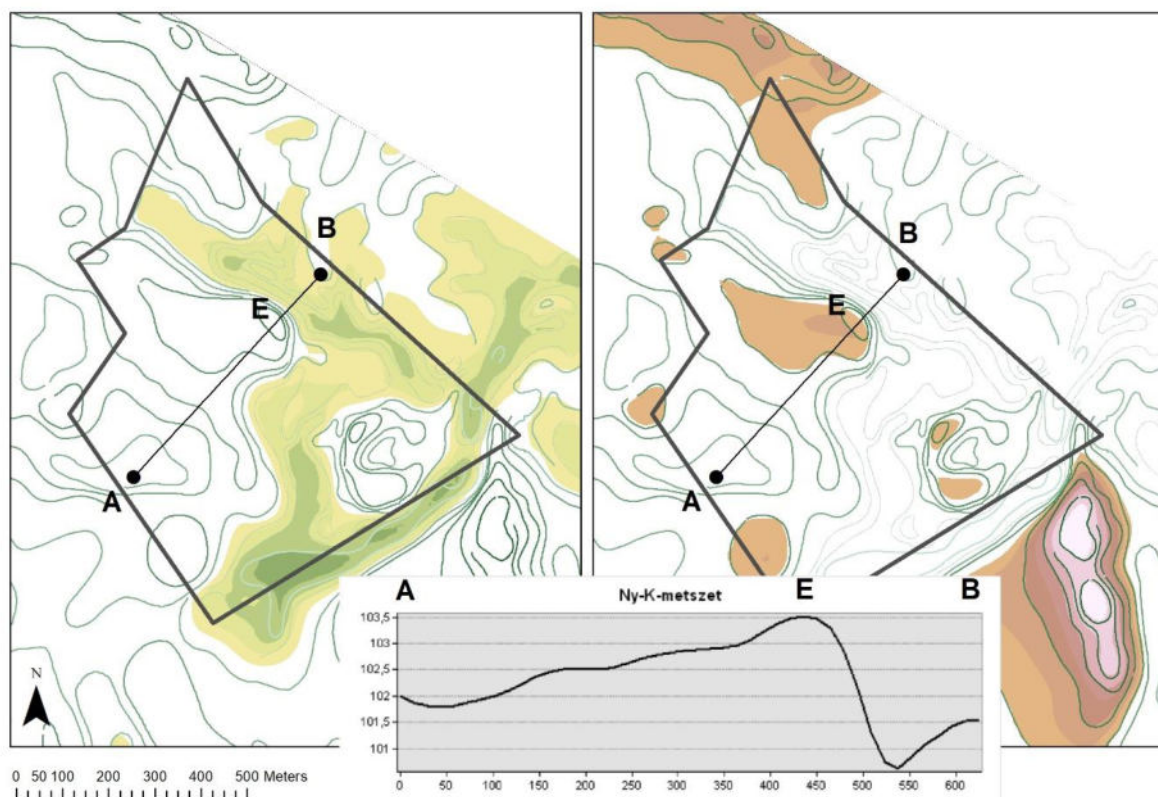
A kutatási terület domborzati és vízrajzi viszonyai

A kutatási terület legmélyebb pontja **99,5 mBf** magasságon egy egykori vízfolyás medre (**B-pont**). A területen folyó bányászati tevékenységet megelőzően Hejő-síkon a kutatási területtől keletre számos elhagyatott folyómeder volt. A kutatott terület elhagyott medrei is ide kapcsolódnak.

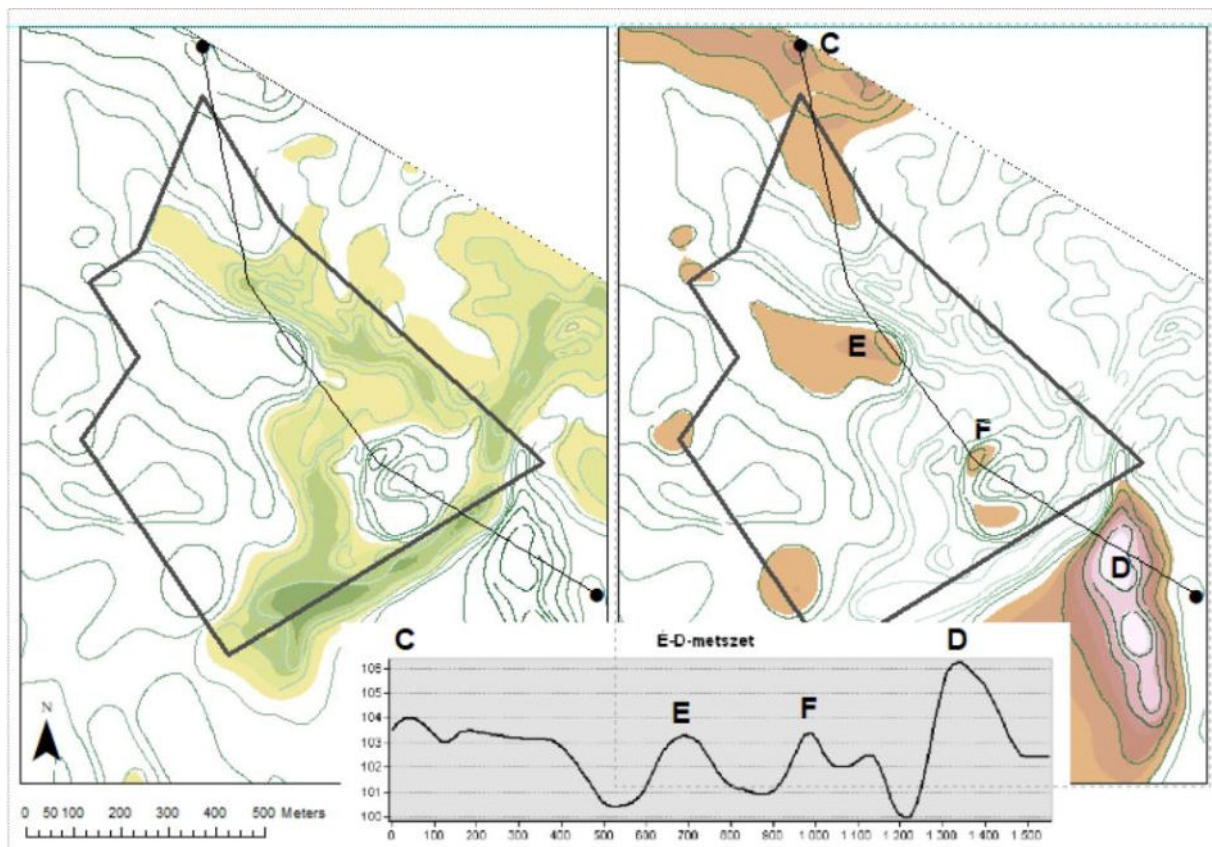
Míg a kutatott területtől keletre Hejő-medrek találhatók, addig nyugatra a felszín először lassan süllyed (**A-pont**), majd igen lassan emelkedik. Domborzati szempontból egy határ-területen vagyunk a Hejő-ártér és a Bükaljához tartozó dombok lába találkozásánál.

A bányatelek környezetének legnagyobb kiemelkedése a területünkől délre elhelyezkedő, **108,5mBf** magasságon elhelyezkedő *Koponya-domb*. (**D-pont**, a domb maga is régészeti lelőhely). E két szélső magassági adat adja meg a terület karakterét

A régészeti korokban való megtelepülés vizsgálata – a régészeti lelőhelyek meghatározása tekintetében ez a 99,5-100,5 mBf magasságú terület (**B**) az a hangsúlyos domborzati elem, melynek partjához régészeti lelőhelyek kapcsolódhatnak.

2. ábra A kutatási terület Ny-K-i metszete

3. ábra A kutatási terület É-D-irányú metszete

A felszín nyugat-kelet irányú metszetét vizsgálva a domborzat markáns eleme az elhagyott Hejőmeder (B) nyugati partján lévő, E-ponttal jelölt, 103 mBf-magassági vonallal határolható kiemelkedés.

Az É-D metszeten a C, E, F-pontokkal jelölt kiemelkedések esnek a kutatási területre.

Ha régészeti lelőhelyeket keresünk, alapvetően a B-ponttal jelölt vízfolyáshoz közvetlenül kapcsolódó C, E, F-(és D) pontok által jelölt, parti magaslatozon kell régészeti korok megtelepedésével számoljunk.

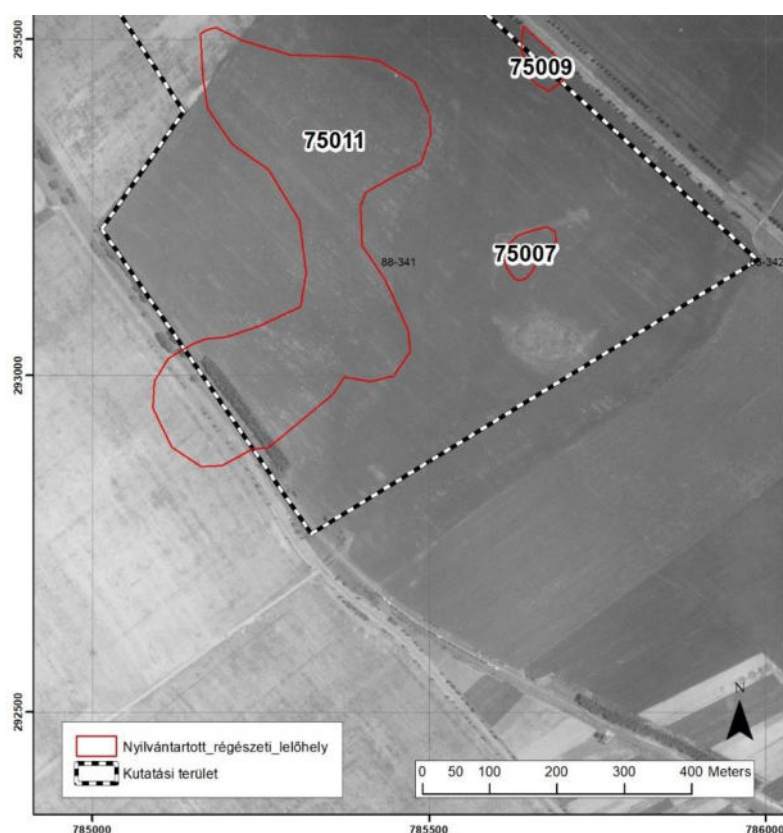
A kutatási területre vonatkozó légi-felvételek

A kutatási területre vonatkozóan a fentről.hu állományában vizsgáltuk át az archív légi felvételeket. A Magyarország területéről az ötvenes évek óta szisztematikusan készített légi felvétel sorozatok főképp az alföldi területeken teszik lehetővé számunkra, hogy a nyolcvanas évekig egy nagy táblában szántott területeken olyan felszíni mintázatokat határozzunk meg légi felvételek által melyek régészeti lelőhelyre utalhatnak.

A domborzati viszonyokra utaló felszíni mintázatok (eróziós jelek, vízjárta területek eltérő növényzete) segít, hogy a légi-felvételekre rávetített magassági adatokat mutató szintvonalak segítségével a régészeti korokban való megtelepülés körülményeit elemezzük.

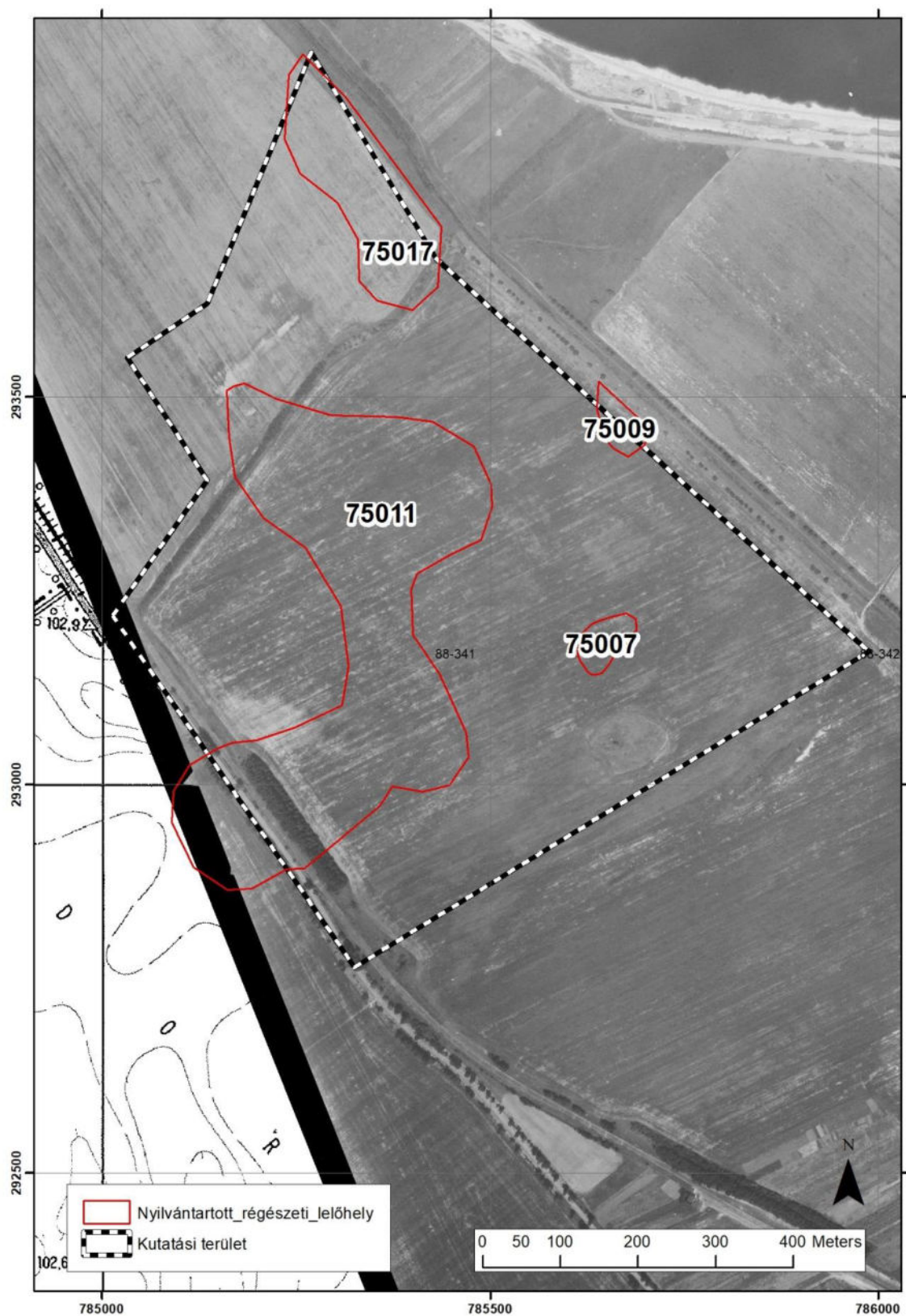
A kutatási területről és környezetéből az 1973; 1979 és 1989-ben készült légi felvétel sorozatot tekintettük át. A légi-felvételekre ráfeszítettük a közhiteles nyilvántartás által már ismert régészeti lelőhelyek poligonjait, valamint a kutatási terület határait.

Az 1973-as felvételen régészeti lelőhelyre utaló felszíni mintázatot nem találtunk. csupán a területünk déli felében láthatunk egy kis bányagödröt, ami ma már betemetésre került, de mutatja, hogy ezen a területen a felszínt erősen bolygatták. Az itt található, 75007-sz. lelőhely későbbi kezelése tekintetében ez meghatározó. **Itt a felszínt nagyobb területen megbolygatták.**

4. ábra A kutatási terület 1973. évi légi felvétele (Fentrol.hu)

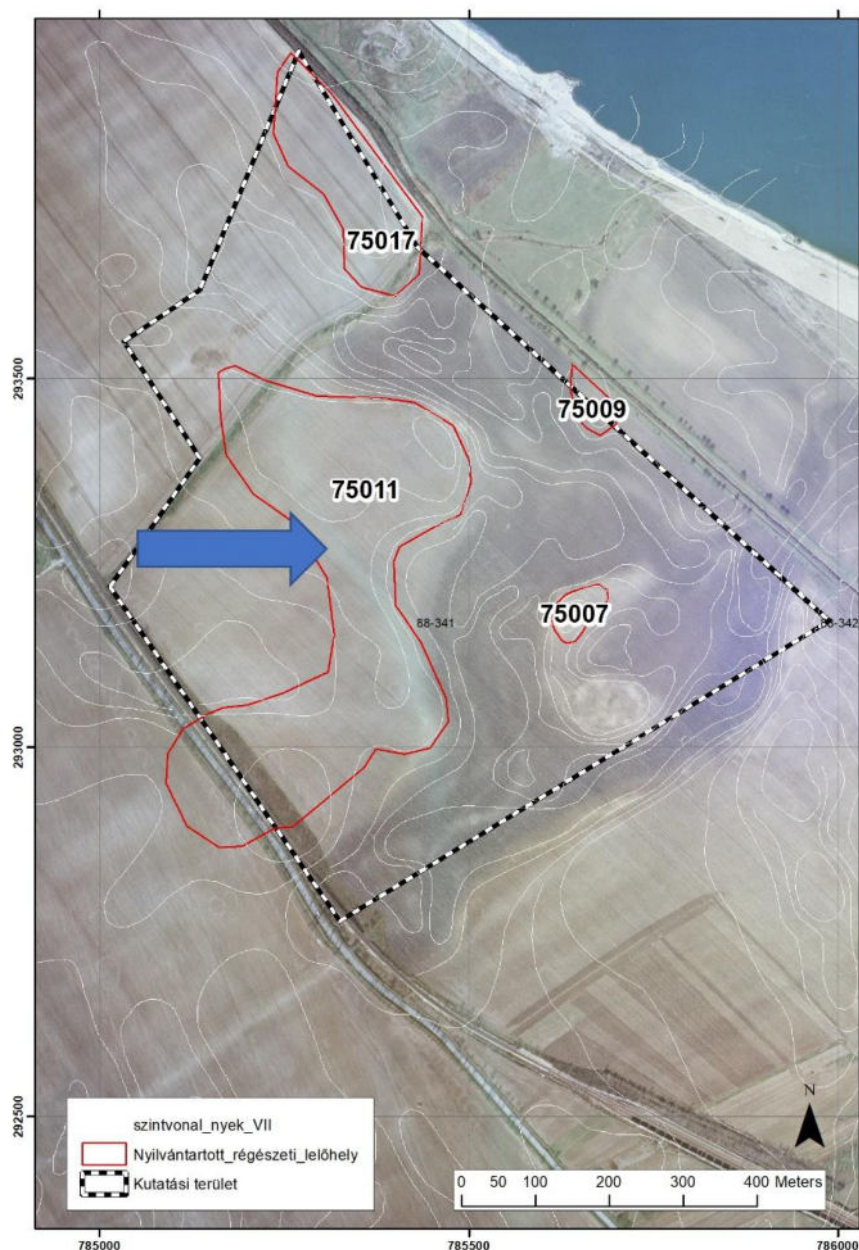
Az 1979-es felvételen régészeti jelenségre utaló mintázatot nem találtunk.

5. ábra A kutatási terület 1979. évi légi felvétele (Fentrol.hu)

Az 1989-es légi felvételre rávetítettük a domborzati viszonyokat mutató szintvonalakat is.

E felvételen a 75011. sz. régészeti lelőhely területén látszik egy É-D irányú világos felszíni mintázat, ami a későbbiekben elvégzett szisztematikus felszíni leletgyűjtés során meghatározott lelet szóródás nyugati határával esik egybe. A légi-felvételen a szintvonalak által jelölt mély fekvésű területek sötét színe is segít lehatárolni azokat a vízjárta felszíneket, melyek a régészeti korokban kevésbé voltak alkalmasak a megtelepedésre. A későbbi képeken látható, hogy e mélyebb felszíneken is került elő helyenként régészeti lelet, de a domborzati viszonyok, a légi-felvételek alapján e mélyebb fekvésű területeken előkerült régészeti leleteket nem kapcsoltuk hozzá régészeti lelőhelyekhez.

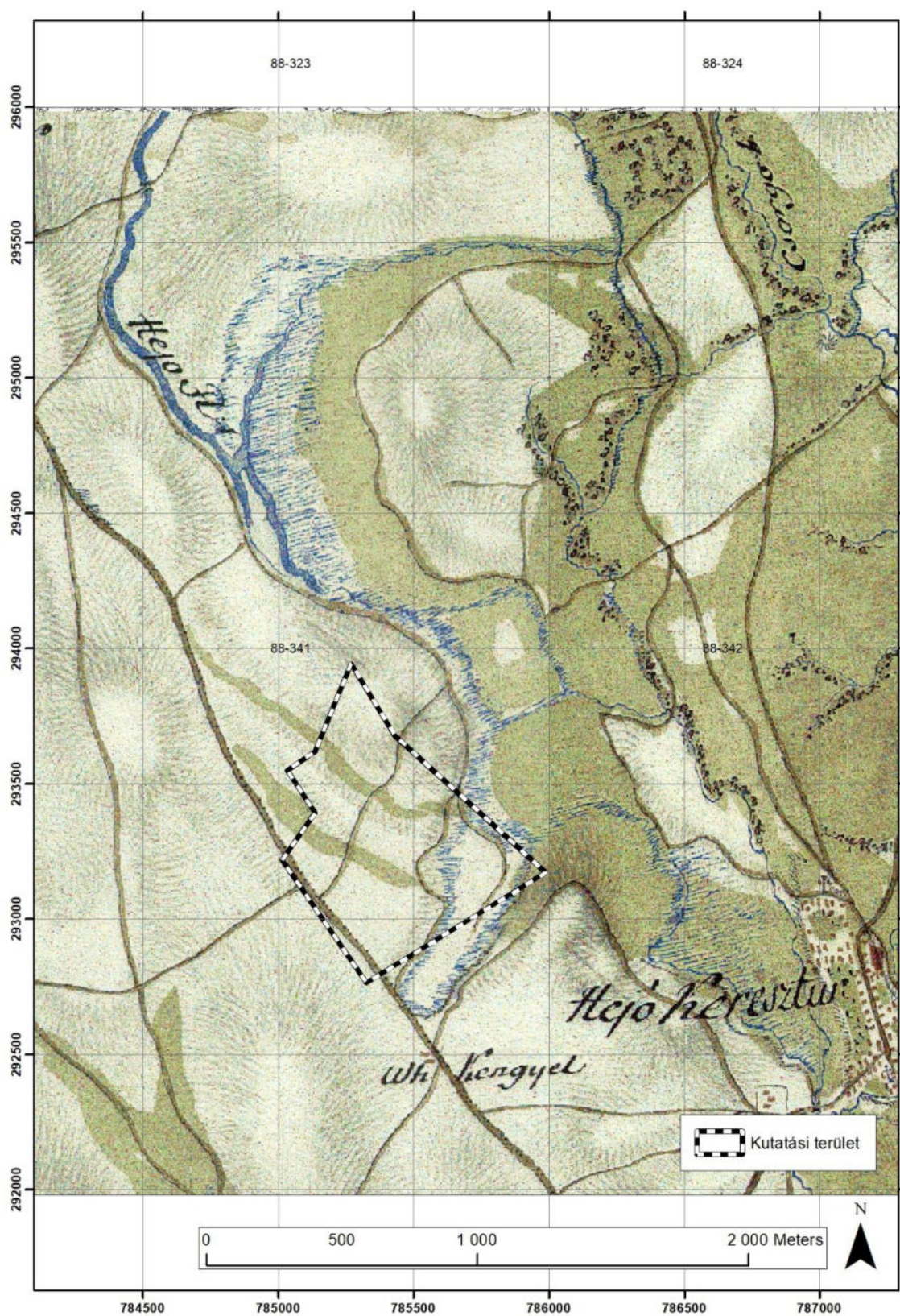
6. ábra A kutatási terület 1989. évi légi felvétele (Fentrol.hu)

A kutatási területre vonatkozó történeti térképek

A régészeti értékleltár elkészítése során, valamint a tájhasználat sajátosságainak megismerése, így a régészeti korokban megtelepedésre alkalmas helyek meghatározása során jelentős haszonnal forgathatók a területről rendelkezésre álló 17-19. századi történeti térképek. E térképek részben ábrázolnak olyan elemeket, melyek maguk is régészeti emlékek (puszta templom, erődítés árok), részben, mivel a jelentős természetátalakítással járó vízrendezés előtt készültek, a régészeti lelőhelyek környezetének rekonstrukcióját, illetve a megtelepedésre alkalmas helyek kiválasztását segítik.

A tájhasználat szerinti tagolást segítik az 17-19. századi katonai térképek, az ún. I-II.-III. Katonai felmérés. Az I. Katonai Felmérés (1763 – 1787) az első olyan térképészeti alkotás, amely több területre kiterjedően részletes és rendszeres információt tartalmaz a feltérképezett területről. A térképeken feltüntették a felszínborítást is, ami lehetővé teszi a korabeli táj rekonstrukcióját. Mindhárom Katonai Felmérés eredeti színes, kéziratos szelvényei a bécsi Kriegsarchivban találhatóak. A térképezés felvételi méretaránya 1:28 800, (1 hüvelyk = 400 bécsi ölből levezetve). A térkép vetület nélküli, egységes geodéziai hálózat és koordináta rendszer nélkül készült. A vetület hiánya miatt nagyobb területen már nem lehetett pontosan illeszteni a szelvényeket, de a vizsgált terület esetében a térképen számos olyan illesztési pont található, mely lehetővé teszi georeferálását, és a mai térképi rendszerekkel való összevetését.

Az I. katonai felmérés geometriailag még kevésbé pontos, így itt a térkép illesztése a mai térképi elemekhez csak jelentős hibahatárral volt megoldható.

7. ábra A kutatási terület az I. katonai felmérésen

Jól látható azonban a térképen az a határ-helyzet, ahogy a kutatási terület a térképen szántóföldként jelölt magasabb területek, és a Hejő mocsarainak peremén helyezkedik el.

A térkép mutatja a Nyékládháza-Mezőcsát utat, ami a régi korokban is telepítő tényező volt.

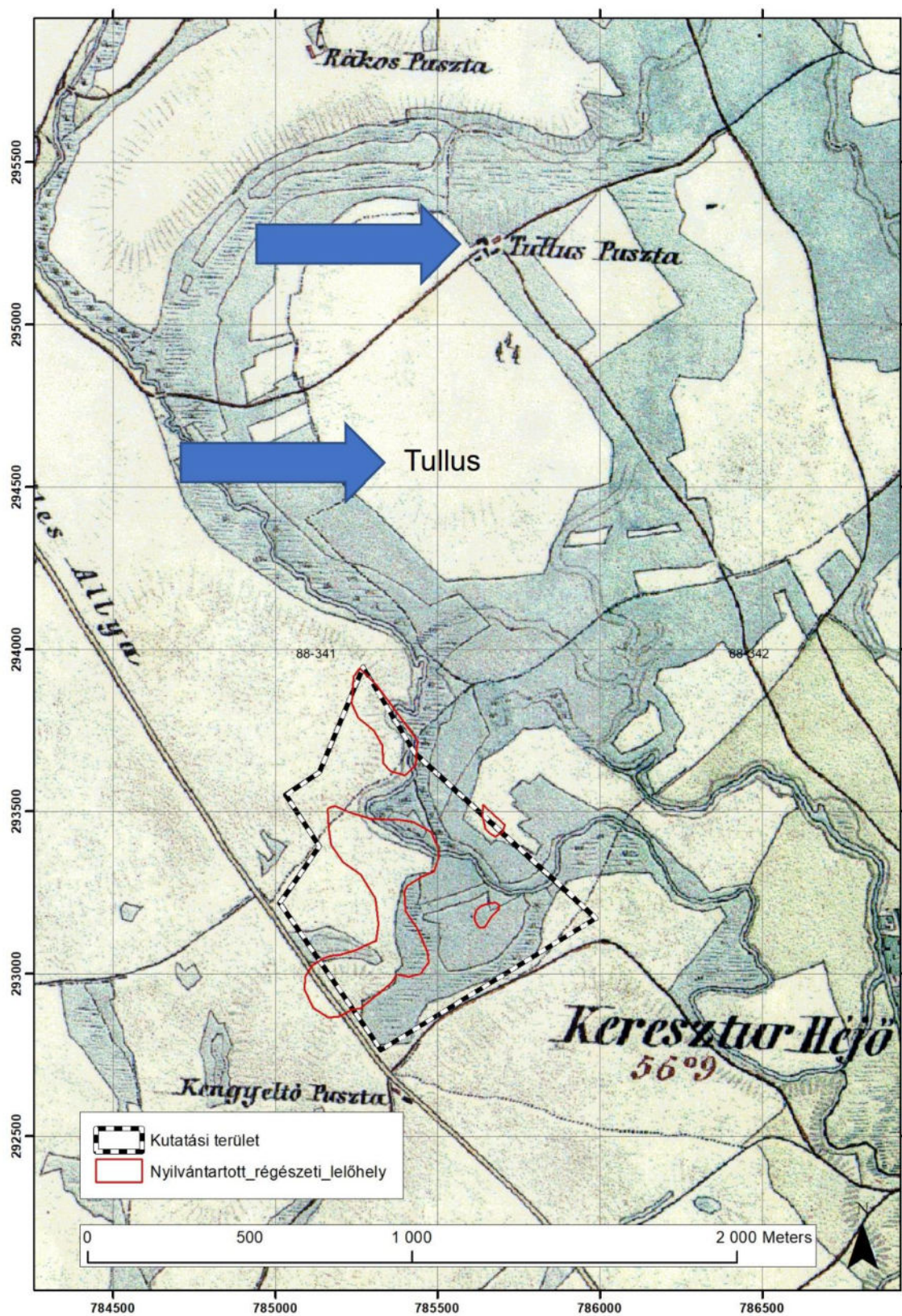
Első Ferenc császár 1806-ban rendelte el a II. katonai felmérést, amely a Magyar Királyság területén több megszakítással 1810 és 1866 között folyt. A felmérés ún. „Cassini” féle vetületben (négyzetes hengervetület) történt, amelynek geodéziai alapját többszintű háromszögelési hálózat épezte. A terepi felvétel 1 :28 800 méretarányú, 1833 -tól kezdődően trigonometriai magasságmérés is segítette a felméréseket. Lapjai igen jól illeszthetők a mai térképekhez. A II. Katonai Felmérés névanyag sokkal pontosabb, út -és vízrajza megbízhatóbb, és a felszínborítás elkülönítése is sokkal pontosabb, mint az I. Katona Felmérésen.

Itt már jóval pontosabban lehetett illeszteni a térképet a mai EOv térképekhez.

E térképműre már érdemes volt rávetíteni a közhiteles nyilvántartás ismert régészeti lelőhelyeit is, mert, a jelentősebb vízszabályozások, a Hejő medrének mesterséges átalakítása előtt még jól mutatja régészeti lelőhelyek számára telepítő erőként meghatározható domborzati és vízrajzi viszonyokat: a régészeti lelőhelyek a fehérjeforráshoz (halak) közel, közvetlenül a vízfolyás partján, de már az árvízmentes, markáns magaslatokon helyezkedtek el.

Ez a térképlap már két földrajzi nevet is feltüntet, melyek segítségével egy-egy elpusztult középkori faluhely is meghatározható: *Rákos*, és *Tullus*. Egyik sem esik a kutatási területre. Rákos elpusztult középkori falu helye még ma is kutatható, Tullust a kavicsbányászat elpusztította, helyét mér csak a térkép Tullus-pusztá-felirata őrzi.

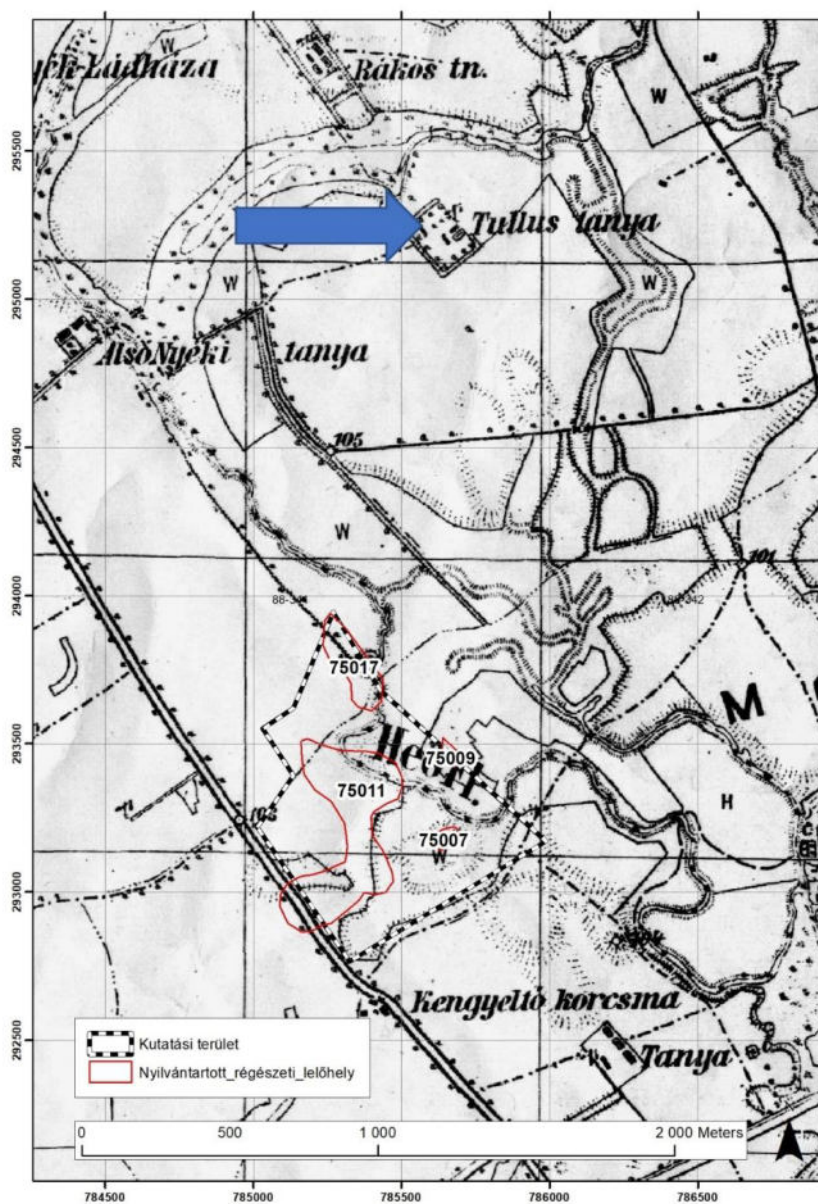
A II. katonai felmérés térképlapja mutatja a legjobban, hogy a Nyékládháza VII. sz. bányatelek egy olyan határterületen fekszik, a Hejő mocsarainak a partján, ami kiválóan alkalmas volt a megtelepedésre. nem véletlen, hogy az elmúlt évek során a bányatelek északi felében is számos régészeti lelőhely feltárását volt szükséges elvégezni.

8. ábra A kutatási terület a II. katonai felmérésen

A III. Katonai Felmérést 1869- ben rendelték el, hazánkban 1872 – 1884 között folyt. Az egész felmérés 1887-re, viszonylag rövid idő alatt (17 év) alatt be is fejeződött. Az elkészült térképek méretaránya 1:25 000 méretben készült el. A III. Katonai Felvétel alapján készítették szinte az összes katonai, műszaki, tudományos, stb. térképet a két világháború között.

A III. katonai felmérés már majdnem a mai állapotokat – még a kavicsbányászat előtti helyzetet- mutatja. Tullus-tanyát ez a térkép is feltünteti. Mind a III. mind a II. katonai felmérés jól mutatja, hogy a 75007-jelű régészeti lelőhely területe egy kis méretű sziget volt a Hejő mocsaraiban.

9. ábra A kutatási terület a III. katonai felmérésen

Még egy történeti térképet vizsgálunk a területre vonatkozóan: 1711-ben készült el Mohi és Csüllő határának a térképe. A 17. századra mindkét település elpusztult. Határaik viszont ismertek maradtak.

A 18. századi térkép éppen a településhatárok ismeretében illeszthető a mai térképekre, és így vethető össze a kutatási terület ahtáraival.

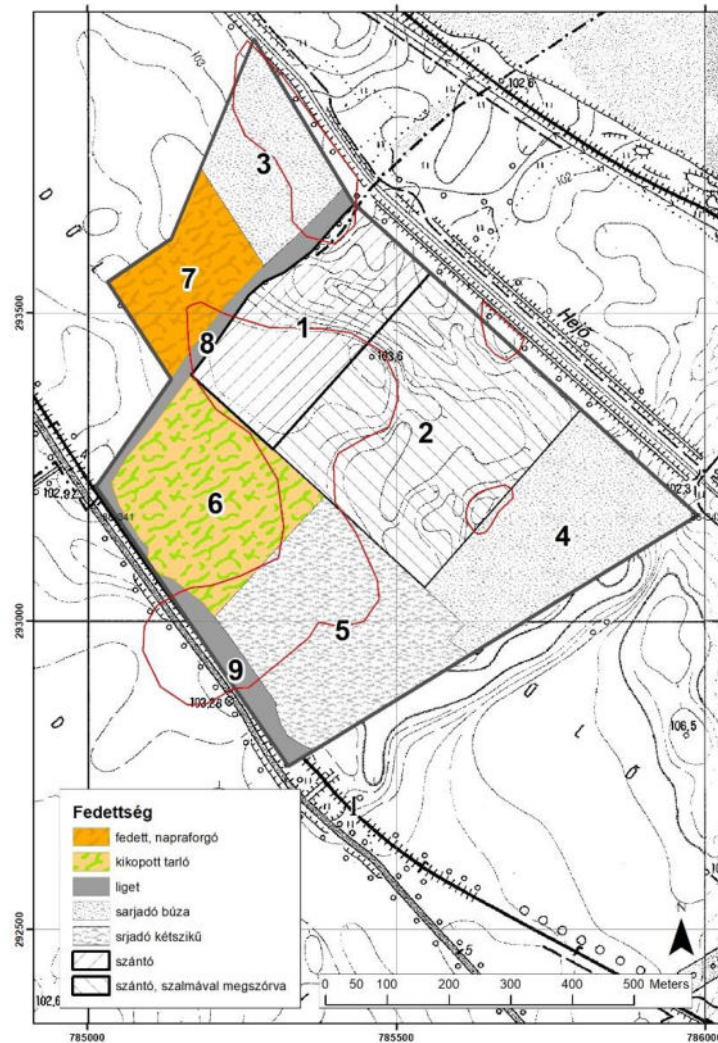
Egy település határait úgy alakítják ki, hogy a határon belül rendelkezésre álló erőforrások keretét adjanak az élet minden szakaszának és tevékenységének: a születéstől a halálig, a földműveléstől a halászatig. Egy település határainak a megrajzolása, annak formája sokmindent elárul. ha Muhi és Csüllő 17. századból megismert határai és a kutatási terület térképét egymásra vetítjük, akkor látható, hogy épp ott, ahol Muhi és Csüllő határa valamilyen okból kitüremkedik, található a tervezett bányaterület. Számos esetet ismerünk, amikor egy adott település határához azért kapcsolódik hasonló kitüremkedés, mert az egy korábban létezett, Árpád-kori település határát olvasztotta magába.

Elképzeltető, hogy Muhi és Csüllő határának a kitüremkedése is a bányatelek területén is erre utalhat. Így már értelmet nyernek a 75011; 75009. sz. lelőhelyek területén előkerült Árpád-kori felszíni leletek.

A kutatási terület régészeti terepbejárása

A régészeti terepbejárás körülményeit alapvetően a vizsgált terület fedettsége határozza meg.

A fedettségi viszonyokat alábbi térképünk mutatja.

11. ábra A kutatási terület fedettsége 2021 novemberében

A kutatási területet É-D irányban egy fasor, K-Ny-irányban középen egy földút vágja ketté.

Közvetlenül a Hejő-patak partján északon sarjadó búza (3) majd szántó (1-2) és sarjadó búza (4) táblák találhatók. A terület D-i szegletében alig sarjadó kétszikű növény volt a táblában (5). **Az 1-től 5-ig számokkal jelölt területen a régészeti leletek felszíni gyűjtése tekintetében a fedettség ideális volt.**

A Nyékládháza-Tiszaújváros vasútvonal keleti szélénél lévő, 6-os számmal jelölt táblában kikopott tarló volt, melyet valószínűleg néhány éve már nem szántanak. Itt a növényzet

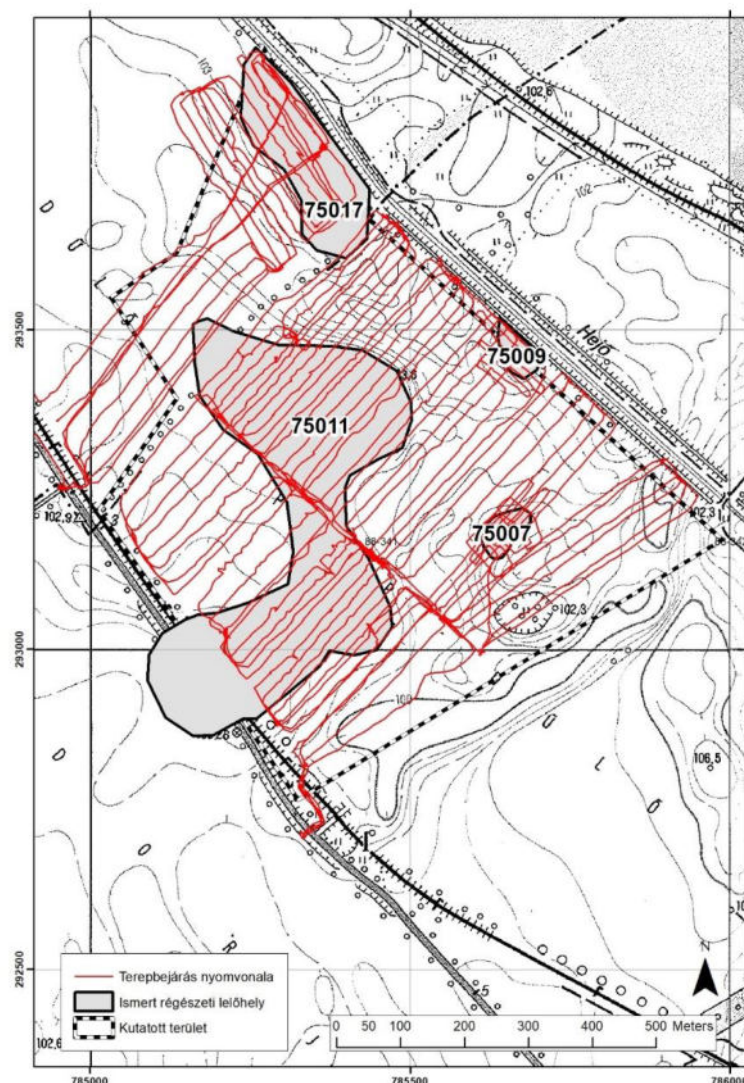
kikopott foltjaiban lehetett eredménnyel régészeti leleteket gyűjteni. A felület fedettsége miatt **a 6-os számmal jelölt felület terepbejárásának eredménye nem reprezentatív.**

A 7-es számmal jelölt terület napraforgó tarló volt, magas, a teljes felületet lefedő gyomnövényekkel. **A 7-es számmal jelölt felszín régészeti leletgyűjtésre nem alkalmas.**

A 8-9-számok egy-egy vékony erdősávot jelölnek, itt a felszín teljesen fedett volt, **a 8-9-számokkal jelölt terület régészeti leletgyűjtésre nem alkalmas.**

Összességében a kutatási terület nagy része alkalmas volt felszíni régészeti leletgyűjtésre. A szántott, művelt területen a korábbi csapadék a felszínre került leleteket jól láthatóvá tette.

A régészeti terepbejárást sávosan végeztük, egymástól átlagban 10-18 méter távolságban.

helymeghatározóval rögzítettük (a mérés pontossága ez esetben 2 méter alatti volt- 1:5000 méter léptékű térképen a lelőhely kiterjedése tekintetében már elhanyagolható hibahatár), ami a teljes vizsgált tábla esetében jól mutatja a régészeti lelőhelyek felszíni leletek által megrajzolható kiterjedését.

A felszínen bizonytalan (kevés) lelettel jelzett régészeti lelőhelyek területén egymásra kereszt irányban járva, rácsháló mentén is vizsgáltuk a lelőhely pontos kiterjedését (75007; 75009-sz. lelőhelyek).

Régészeti értékleltár

Északról dél felé haladva az alábbi lelőhelyeket vizsgáltuk:

Lelőhely azonosító: 75017

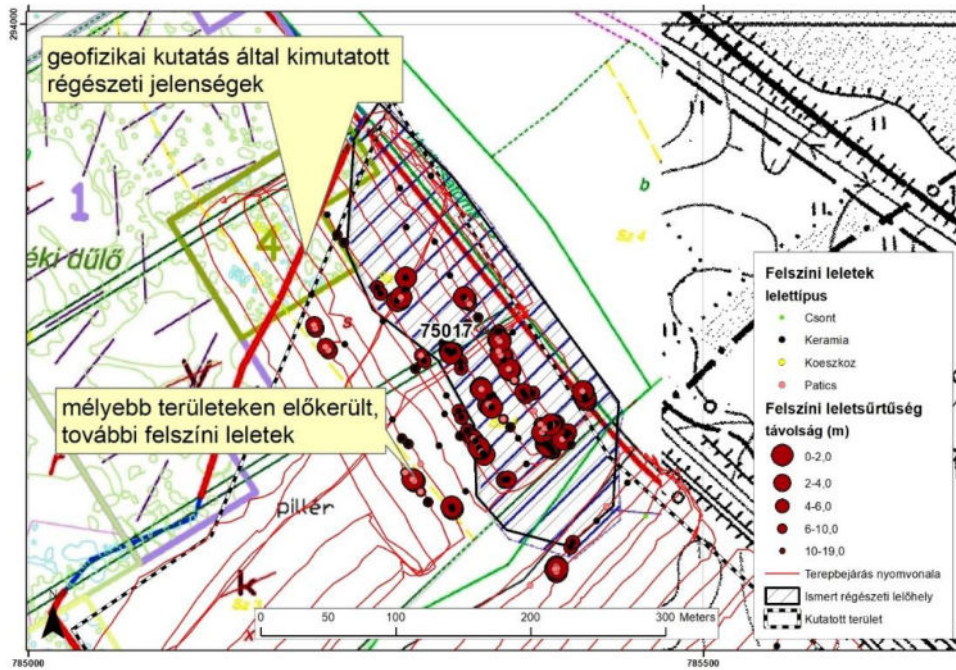
Nyékládháza Hejő-melletti dűlő (Almáskert)

A 103 mBf. szintvonal mentén jelölt, É-D irányú, környezetéből 1,5 méterrel kiemelkedő dombon nagy mennyiségű újkőkori, császárkori és Árpád-kori felszíni kerámiát gyűjtöttünk. A felszínen kisebb csoportokban igen sok, egykori elpusztult tapasztott falú épületre utaló kiégett agyagtapasztás töredék volt. A régészeti lelőhelyen működő fémművességre (császárkori vagy Árpád-kori) fém-salakok utaltak.

A lelőhely Hejővel párhuzamos, Hejő-menti szélén 15 méter széles sávban nem lehetett felszíni leleteket meghatározni. feltehetően a Hejő mesterséges medrének kotrása során ide termelték ki az iszapot. Ez fedte le a leleteket. E szélső sáv színe is eltér a tábla egyéb területeinek a színétől.

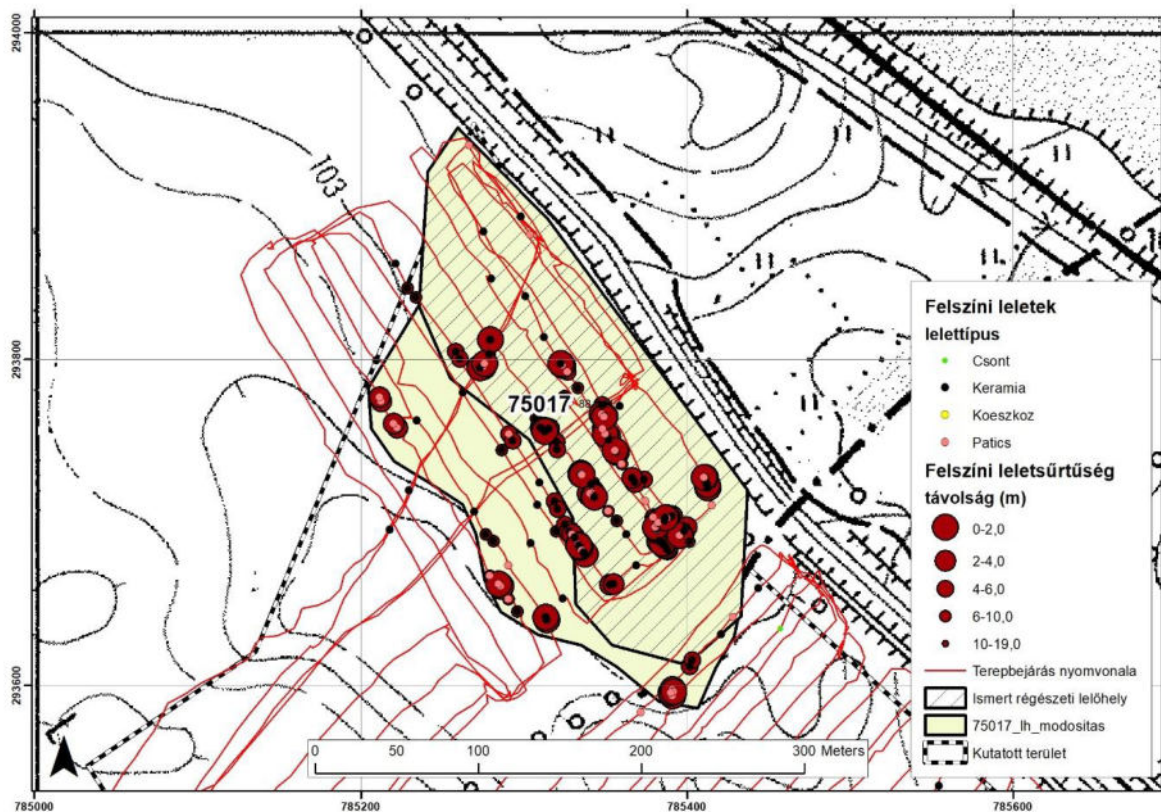
A régészeti lelőhelyet 2009-ben határozta meg Pusztai Tamás. Az akkor megfigyelési körülményeket a még álló almáskert korlátozta. A most vizsgált felület szántó föld (sarjadó búza). A mostani vizsgálat során meg lehetett állapítani, hogy az eredetileg 350 méter hosszúnak, 100 méter szélesnek meghatározott régészeti lelőhely szélesebb. nyugati irányban a mélyedés felé a 102 mBf. szintvonal mentén is kerül elő, igen sok felszíni lelet.

A 102-103 mBf szintvonalak területét a lelőhely északi szomszédságában a Herman Ottó Múzeum geofizikai kutatás keretében vizsgálta 2020-ban. A geofizikai vizsgálat keretében e szinteken régészeti jelenségekre utaló mágneses anomáliákat lehetett meghatározni.

13. ábra A geofizikai kutatás és a felszíni leletgyűjtés összevetése

E szintek geofizikai vizsgálata, valamint a 2021-őszén végzett felszíni leletgyűjtés alapján a régészeti lelőhely nyugati irányú kiterjedése az alábbiak szerint módosítható:

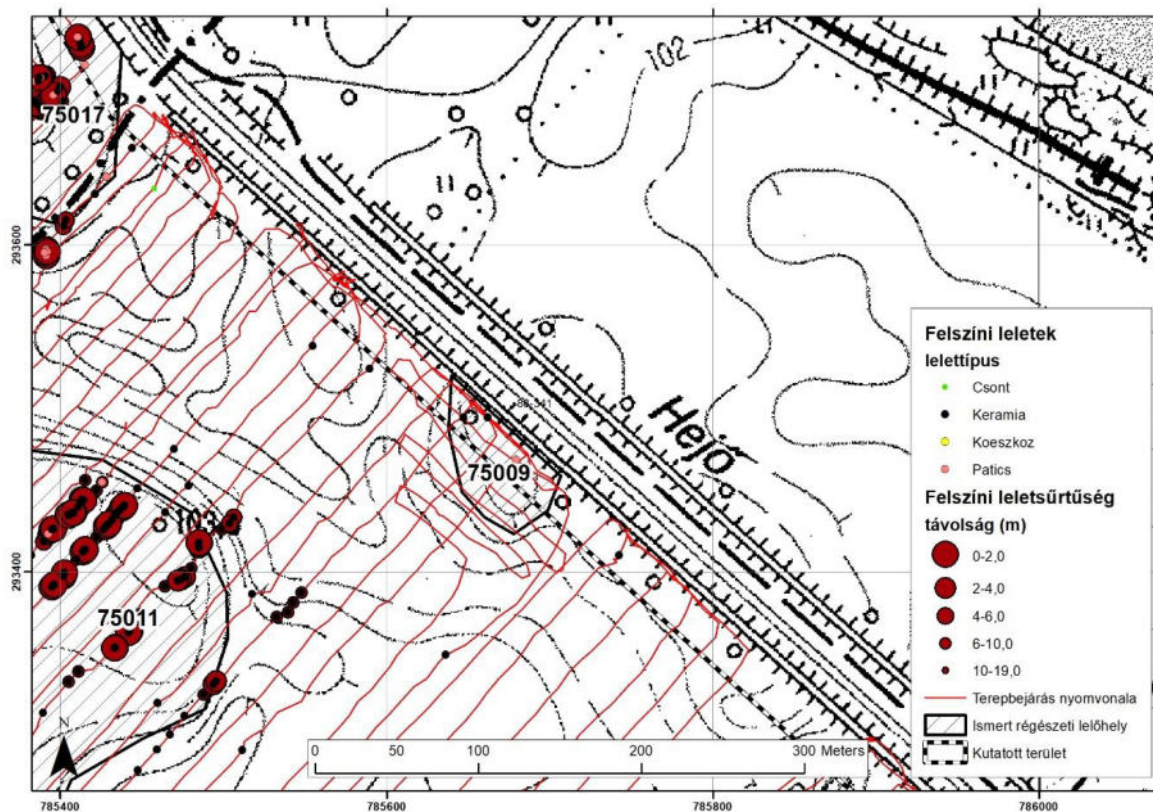
14. ábra A 75017-sz. régészeti lelőhely felszíni leletek alapján meghatározható kiterjedése

Lelőhely azonosító: 75002

Hejőkeresztúr Pap-dűlő 2

A 102 mBf. szintvonal mentén jelölt, 1-1,5 méterrel kiemelkedő dombon 2009-ben nagy mennyiségű, Árpád-kori felszíni régészeti leletet lehetett gyűjteni. Ez a lelőhely töredék lelőhely. A régészeti lelőhely nagyobbik, keleti részét feltehetően a Hejő-csattorna kiásása során már elpusztították.

A 2021-es felszíni leletgyűjtést e helyen rácsháló mentén végeztük. Értékelhető régészeti leletet nem lehetett találni a felszínen. csupán egy szórvány, árpád-kori kerámia, és egy ismeretlen funkciójú, kiégett agyag tárgy jelölte a régészeti lelőhelyet. A lelőhely töredéket 2009 óta részben a szántás pusztíthatta el, részben a Hejő-meder kotrása során fedhették el.

15. ábra A 75009-sz régészeti lelőhely elhelyezkedése

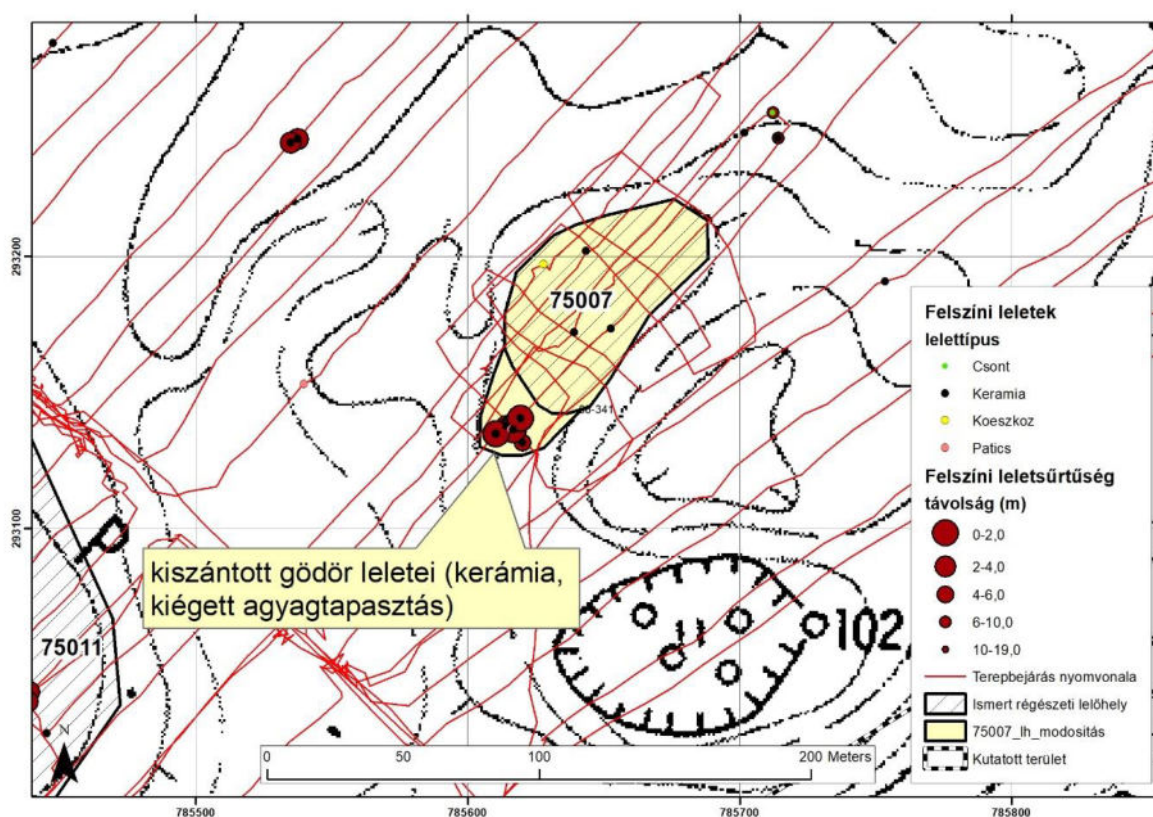
Lelőhely azonosító: 75007

Hejőkeresztúr Pap-dűlő 3

A 102 mBf. szintvonal mentén jelölt, környezetéből 1-1,5 méterrel kiemelkedő dombon, 100x50 méter kiterjedésű területen 2009-ben nagy mennyiségű, újkőkori felszíni régészeti leletet lehetett gyűjteni. Ez egy kis kiterjedésű régészeti lelőhely volt, egykori vízfolyások markáns medreivel határolva. A 2021 őszén végzett szisztematikus felszíni leletgyűjtés során megállapítható volt, hogy a felszínt a kavics altalajig letarolta a szántás. Régészeti leletet alig lehetett a lelőhelyen gyűjteni (2 obszidián penge töredék és 2 újkőkori kerámia töredék). csupán a lelőhely poligonjától DNy-ra, 25 méterre került elő egy kis területen néhány kerámia és kiégett agyagtapasztás töredék. feltehetően egy gödör leletanyaga.

Ez alapján a régészeti lelőhely határai módosításra szorulnak.

A régészeti lelőhely területén 2009-hez mérten nagymértvű pusztulást figyelhattunk meg. Nem tudjuk, hoigy a régészeti lelőhely eredeti területén egyáltalán maradt-e valami a lelőhelyből.

16. ábra A 75007-sz. lelőhely elhelyezkedése

Lelőhely azonosító: 75011

Hejőkeresztúr Pap-dűlő 1

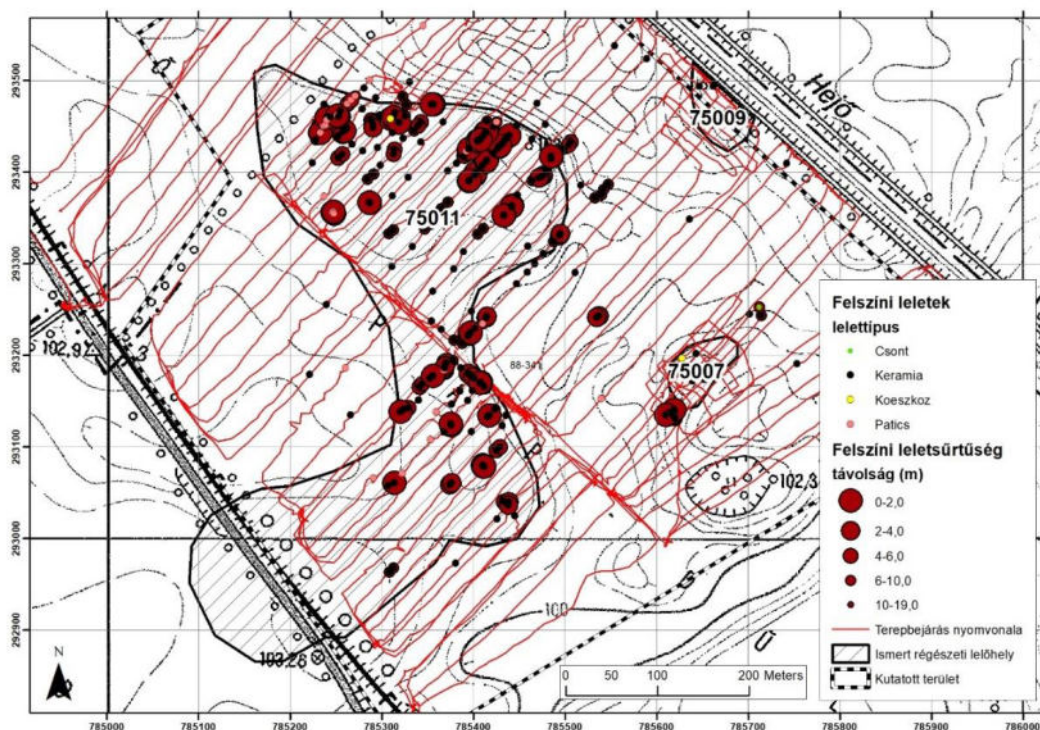
A közepén behorpad félhold alakú, a kutatási területet meghatározó markáns, egykori folyómeder nyugati partján elhelyezkedő, 900 méter hosszú, 100-250 méter széles lelőhely területe a 102-103 mBf szintvonalak által jelölt kiemelkedéshez igazodik, környezetéből 1,5-2 méterrel emelkedik ki.

A régészeti lelőhelynek a nyugati vége nem esett a kutatási területre.

A régészeti lelőhely a kutatási terület legmarkánsabb lelőhelye. területe a 2021 őszi terepbejárások során a terület fedettségét mutató térképen 6-os számmal jelölt tarló kivételével jól vizsgálható volt. Ez alapján a felszíni leletek helyzetének rögzítésével a régészeti lelőhely határai pontosíthatók, a felszíni leletek intenzitása alapján a régészeti lelőhely tagolható.

A lelőhely É-i csücske nem volt terepbejárással kutatható, mert a lelőhely fasortól északra eső területére eső a felszínt napraforgó tarló és magasra nőtt gyom fedte.

A felszíni leletek az egykori vízfolyás nyugati partjának peremén sűrűsödnek, követve a kiemelkedés peremét. Itt a lelőhely ÉK-i felében elszántott épületek felszíni nyomait is meg lehetett figyelni a szántásban.

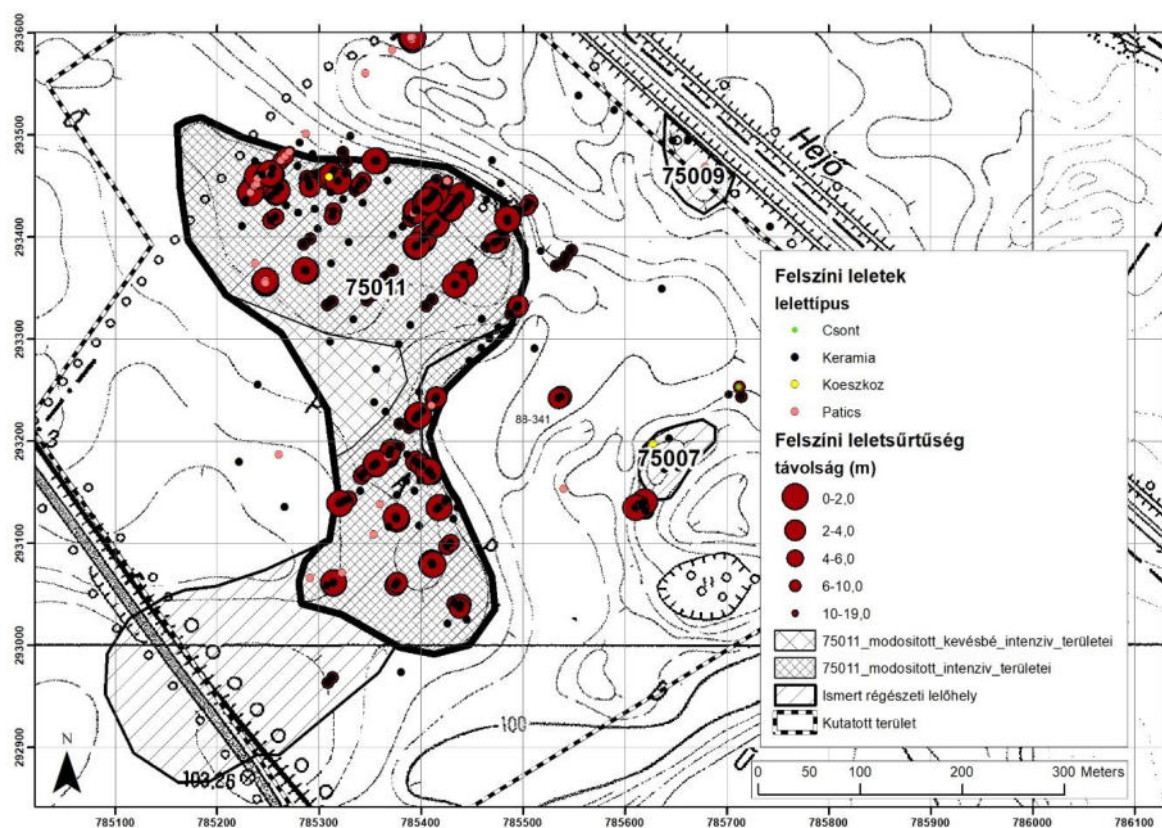
17. ábra Felszíni leletsűrűsödések a 75011-sz. lelőhely területén

Túlryomó részt újkőkori és római-császárkori leletek kerültek elő a felszínen, de Árpád-kori településre utaló kerámiatöredékeket is találtunk. hasonlóan a Nyékládháza-Hejő menti dűlőhöz, itt is találtunk fém salakokat, ami arra utal, hogy vagy a császárkorban, vagy az Árpád-korban fémmegmunkálás is folyt az itteni településen.

Amennyiben tagolni szeretnénk a lelőhelyet, látható, hogy a félhold alakú terület D-i végén a felszíni leletek eltűnnek. A középső területeken pedig két, a vízjárta területbe betüremkedő, félsziget szerű benyúláson sűrűsödnek. A lelőhely dombja nyugati irányban fokozatosan lejt. Itt a felszín talrálóval való fedettsége miatt nem lehetett a leletek intenzitását vizsgálni, de látható, hogy a felszíni leletek nyugat felé haladva fokozatosan elfogynak. Itt a lelőhely nyugati pereme mentén, a fedettséget mutató térkép 6-os számmal jelölt, terepbejárással eredményesen nem vizsgálható talrlójában egy 50 méter széles sávban érdemes lenne geofizikai kutatással tisztázni a lelőhely pontos nyugati határát.

A felszíni leleteket az erózió a lelőhelyet határoló vízfolyásba is lemosta. Az egykori mederbe lemosódott leleteket a lelőhely lehatárolása során nem vettük figyelembe.

Ez alapján a régészeti lelőhely területe módosítandó, illetve tagolható az alábbi módon:

18. ábra A 75011-sz. lelőhely határának javasolt módosítása a felszíni leletszóródás alapján

Összegzés

A Nyékládháza VII. bányaterület déli felében a terület teljes terepbejárásával 4 ismert régészeti lelőhely kiterjedését vizsgáltuk felszíni leletgyűjtés segítségével.

Ha a domborzati viszonyokat, a történeti térképeket és a szisztematikus felszíni leletgyűjtés eredményeit összevetjük, akkor elmondható, hogy mivel a kutatási terület a hejő egykori mocsarai és az azt nyugatról határoló magasabb terület peremén helyezkedik el, a régészeti korokban kiváló helyszín volt a megtelepedésre. Ezt mutatja a relatíve kis területen meghatározható 4 régészeti lelőhely, de a bányatelek északi, már feltárt részein található további régészeti lelőhelyek is.

Amennyiben a vizsgált területen található régészeti lelőhelyeket egy egységként kellene kezelni, akkor kiemelnénk 75017 és 75011-sz. régészeti lelőhelyeket, melyek a felszíni leletek alapján több korszak (neolitikum, római császárkor, középkor) településeit jelölik, és a föld alatt még jó állapotban őrződtek meg. Amennyiben lehetséges, e régészeti lelőhelyek eredeti állapotában való további megőrzése (védőpillérben tartása) szükséges lenne. Amennyiben a bányászati tevékenység erre nem ad módot, mindenképp szükséges lenne azok megelőző régészeti feltárásának elvégzése.

E lelőhelyek mellett a 75007 és 75009-sz. régészeti lelőhelyek kis kiterjedésűek. A 75009-sz. lelőhely egy részét a Hejő-csatorna már elpusztította. A lelőhelynek csak egy kis része nyúlik át a kutatási területre. Mindkét lelőhely sérült. E régészeti lelőhelyek területén a bányászati tevékenységhez kapcsolódó humuszosítást régészeti megfigyelés mellett javasoljuk végezni. Amennyiben a megfigyelés során régészeti emlékek kerülnek elő, azok feltárása megfigyeléshez kapcsolódó régészeti bontómunka keretében megoldható.

A régészeti lelőhelyek bányászati szempontú részletes leírása

A **75017-sz.** lelőhely kiterjedését nyugati irányban módosítani kellett. A módosított területen, a lelőhely eredeti magjához hasonlóan intenzív régészeti jeleségekkel kell számolni.

A **75009-sz.** lelőhelyen csak 2 szórvány felszíni leletet került elő 2021 őszén. A lelőhely jó része a Hejő-csatorna ásása során elpusztult, illetve a Hejő túlsópartján található. Itt a már roncsolt lelőhely területén a lelőhely kezelése a bányászathoz kapcsolódó humuszosítás

régészeti megfigyelése, szükséges estén ez előkerült leletek megfigyeléshez kapcsolódó bontómunka keretében való feltárása javasolt.

A **75007-sz.** lelőhelyen szintén csak szórvány felszíni leletek kerültek elő. A lelőhely határait ugyan módostani kellett nyugati irányba, de a felszín állapota alapján- a kavics altalajról a humusztakaró teljesen elpusztult, leletek csak szórványként kerülnek elő: a lelőhely igen roncsolt lehet. Itt a már roncsolt lelőhely területén a lelőhely kezelése a bányászathoz kapcsolódó humusztakaró régészeti megfigyelése, szükséges estén ez előkerült leletek megfigyeléshez kapcsolódó bontómunka keretében való feltárása javasolt.

A **75011-sz.** lelőhely a kutatási terület, és a régió legintenzívebb, legjelentősebb régészeti lelőhelye. A szisztematikus felszíni leltgyűjtés alapján kiterjedését a DNy-i végén csökkenteni lehetett. Mivel a domb itt DNy-irányba tovább folytatódik, a csökkentett terület határát egy 50 méter széles sávban érdemes lenne geofizikai kutatással tisztázni. A lelőhelyen az egykori meder pereméhez igazodva a felszíni leletek sűrűsödése alapján megkülönböztethetünk egy intenzív részt, mögötte egy kevésbé intenzív területet. A lelőhely nyugati pereme mentén, a fedettséget mutató térkép 6-os számmal jelölt, terepbejárással eredményesen nem vizsgálható tarlójában egy 50 méter széles sávban érdemes lenne geofizikai kutatással tisztázni a lelőhely pontos nyugati határát.

Nyilatkozat

Alulírott Dr. Pusztai Tamás és Pusztainé Dr. Fischl Klára nyilatkozunk, hogy jogosultak vagyunk az Örökségvédelmi hatástanulmány régészeti fejezeteinek elkészítésére, valamint a tanulmányban javasolt megoldások összhangban vannak a vonatkozó szabályozással.

Miskolc, 2021. 12. 05.

Dr. Pusztai Tamás

régész

Z4S21M

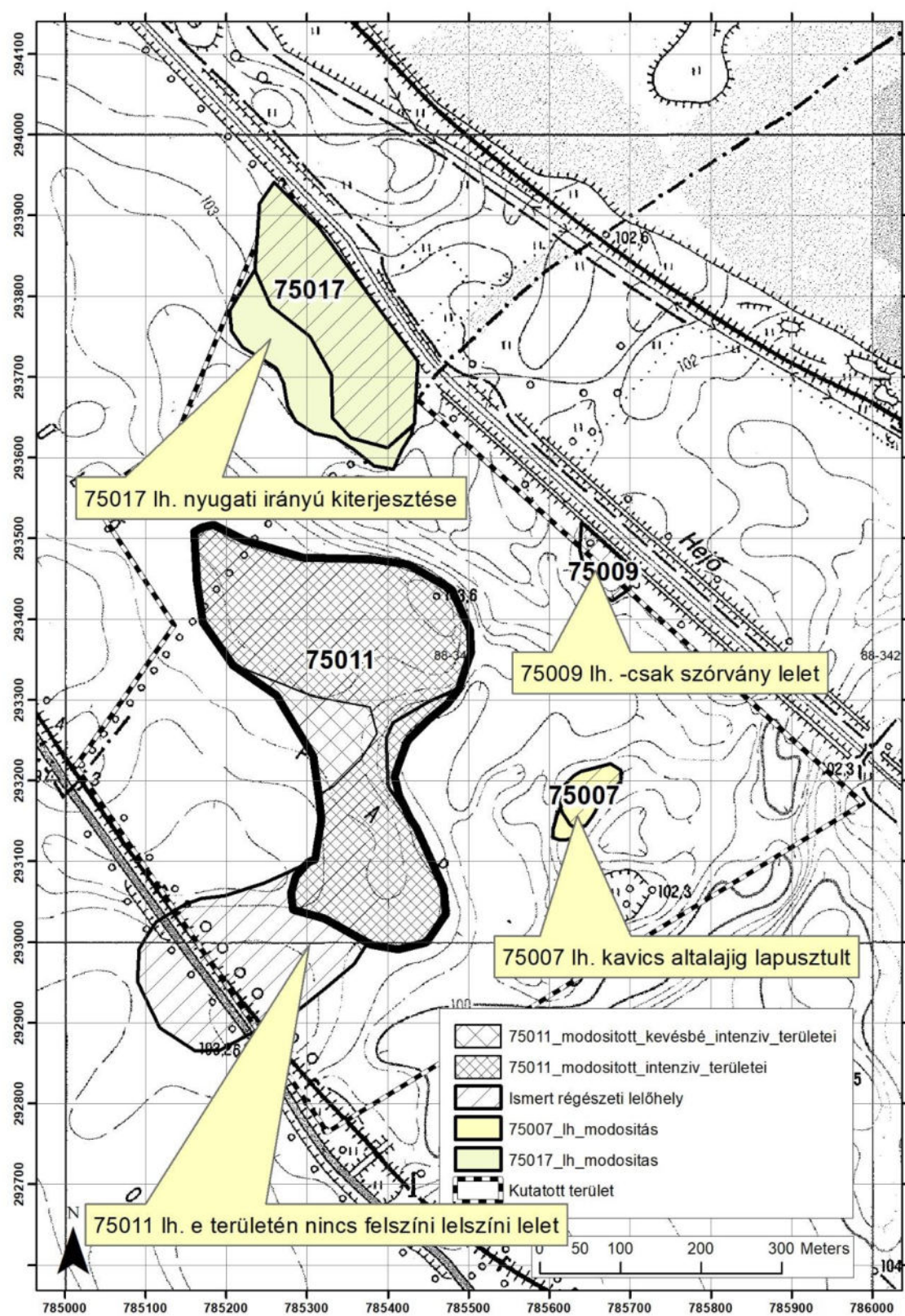

Pusztainé Dr. Fischl Klára

régész

2.3.1/688-4/2004

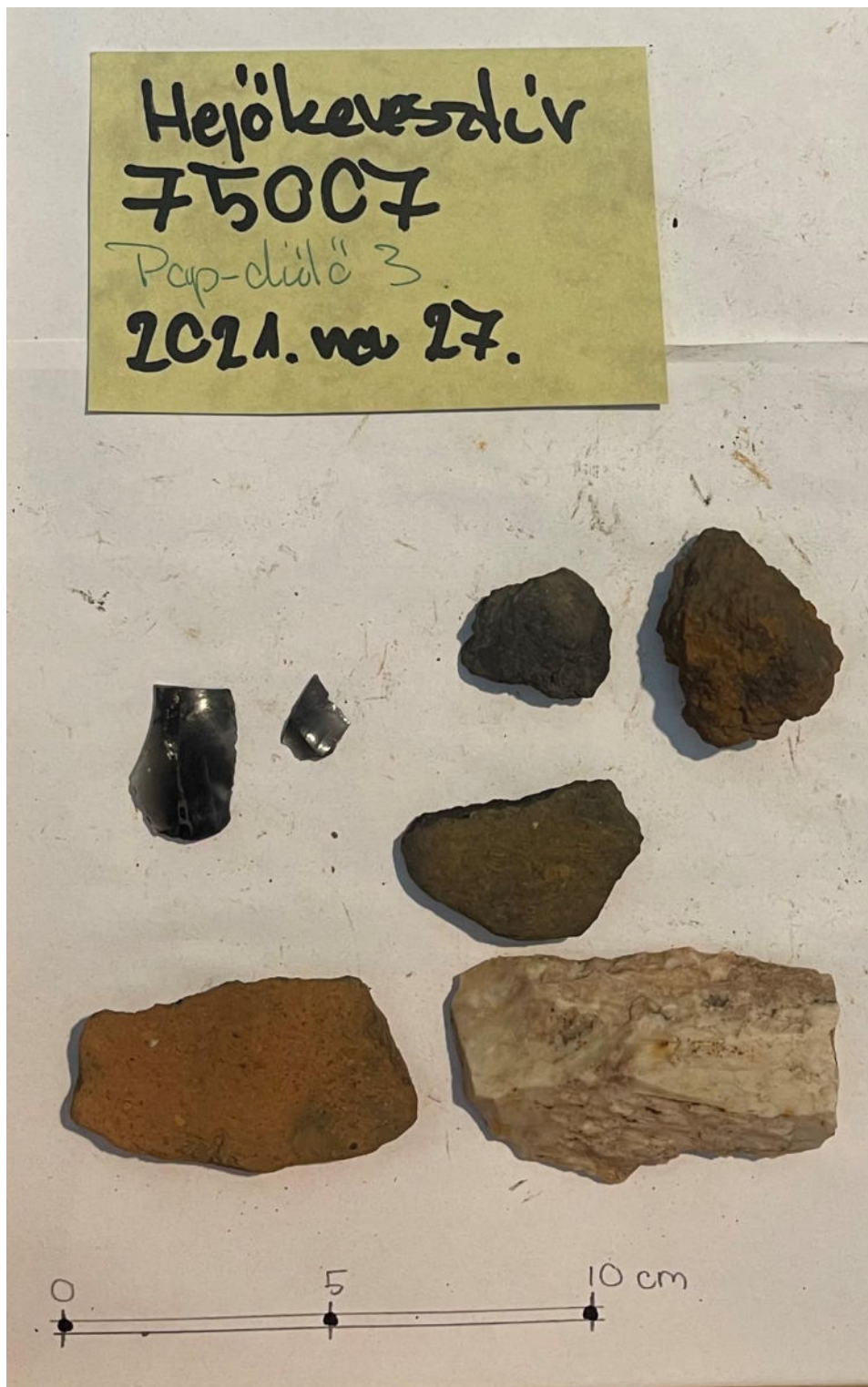
Lelőhely összesítő térkép

19. ábra A kutatott terület régészeti lelőhelyei

Melléklet-leletfotók

A 2021. novemberében végzett szisztematikus felszíni leletgyűjtés során előkerült régészeti leletanyagról készült fotóstáblák

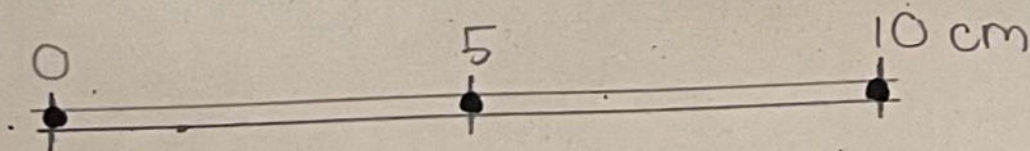
20. ábra 75007-lh. Obszidián pengék, újkőkori kerámia

Hejőkeresztív

7500 g

Pap-dülc 2.

2021. nov 27.

21. ábra 75009-lh. Szórvány Árpád-kori kerámia, habosra égett agyag tömb

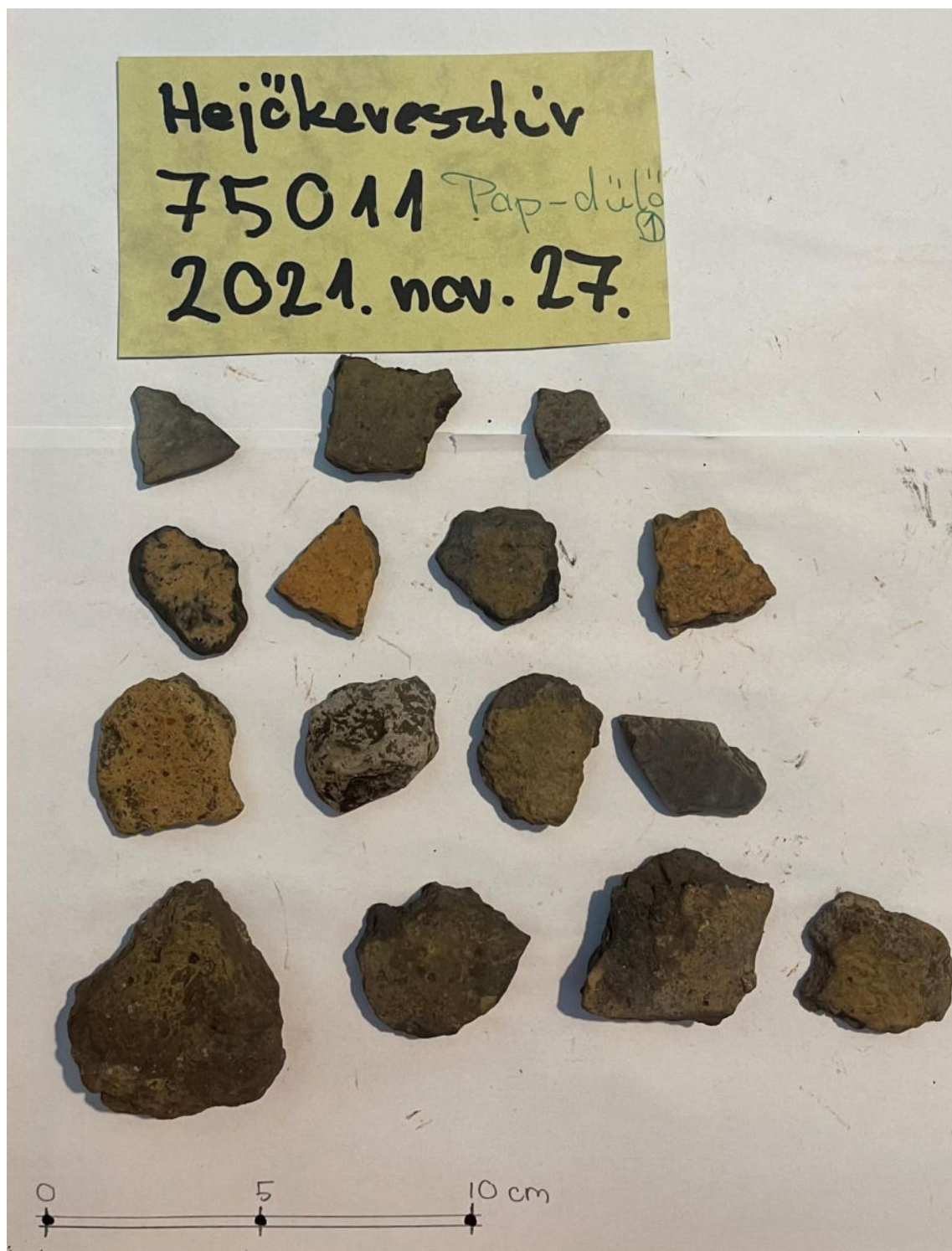
22. ábra 75011-Lh. Újkőkori kerámia

23. ábra 75011-Lh. újkőkori kerámia

24. ábra 75011-Lh. Újkőkori és népvándorlás kori kerámia

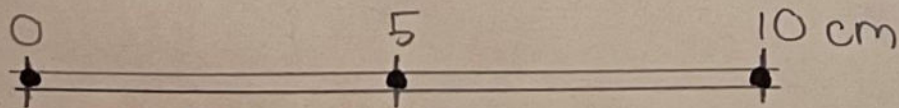

25. ábra 75011-Lh. újkőkori kerámia

Hejőkevesdűv

75011 Pap-dűlő

2021. nov. 27.

26. ábra 75011-Lh. római császárkori kerámia

Hejčkeveszűv
75011 Pap-dűlő
2021. nov. 27.

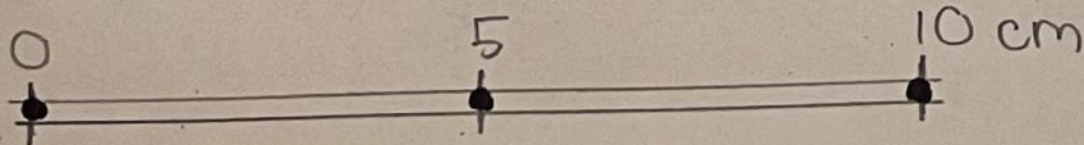

27. ábra 75011-Lh. újkőkori kerámia

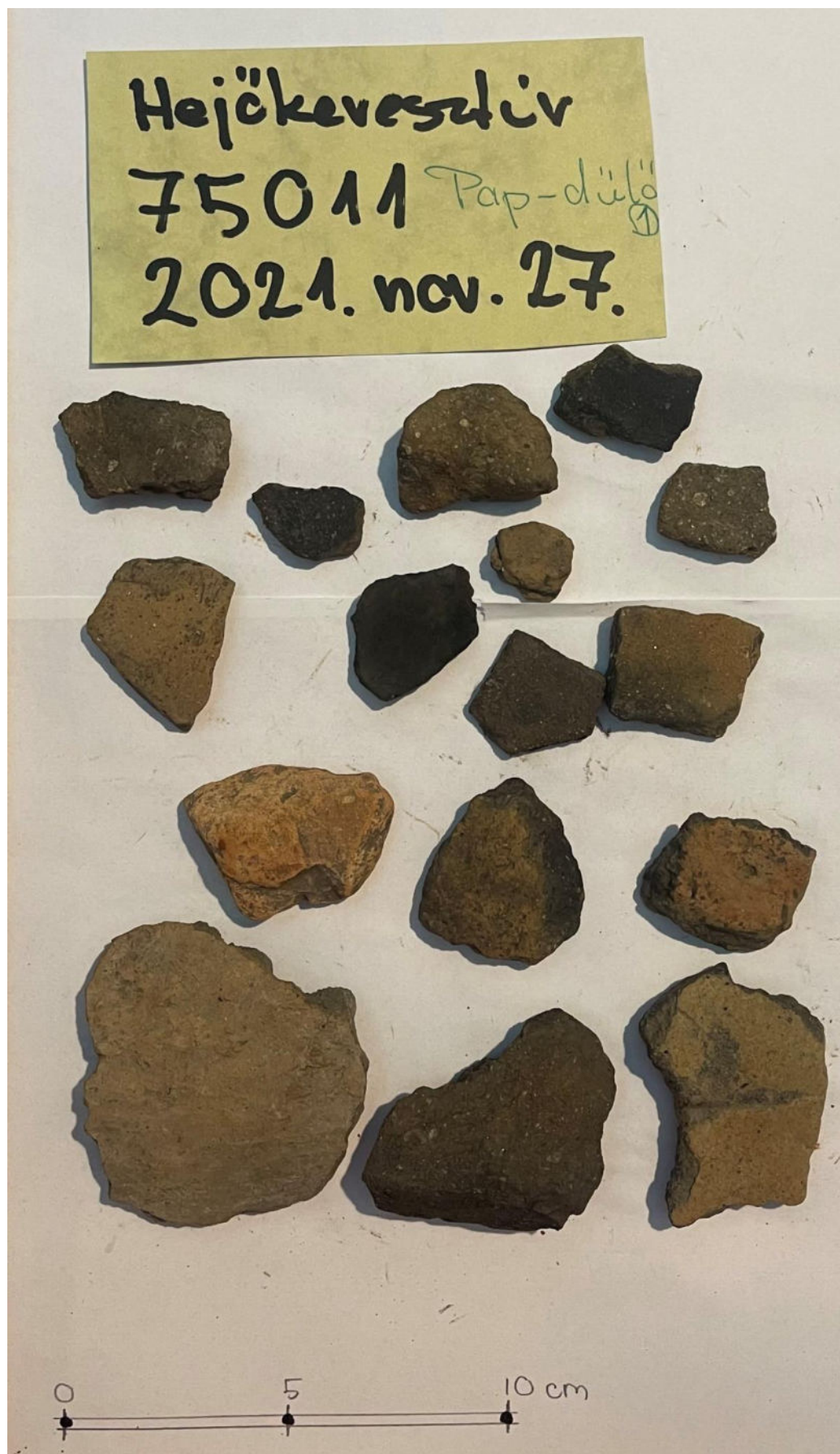
Hejőkevesdűv

75011 Pap-dűlő ①

2021. nov. 27.

28. ábra 75011-Lh. Árpád-kori kerámia

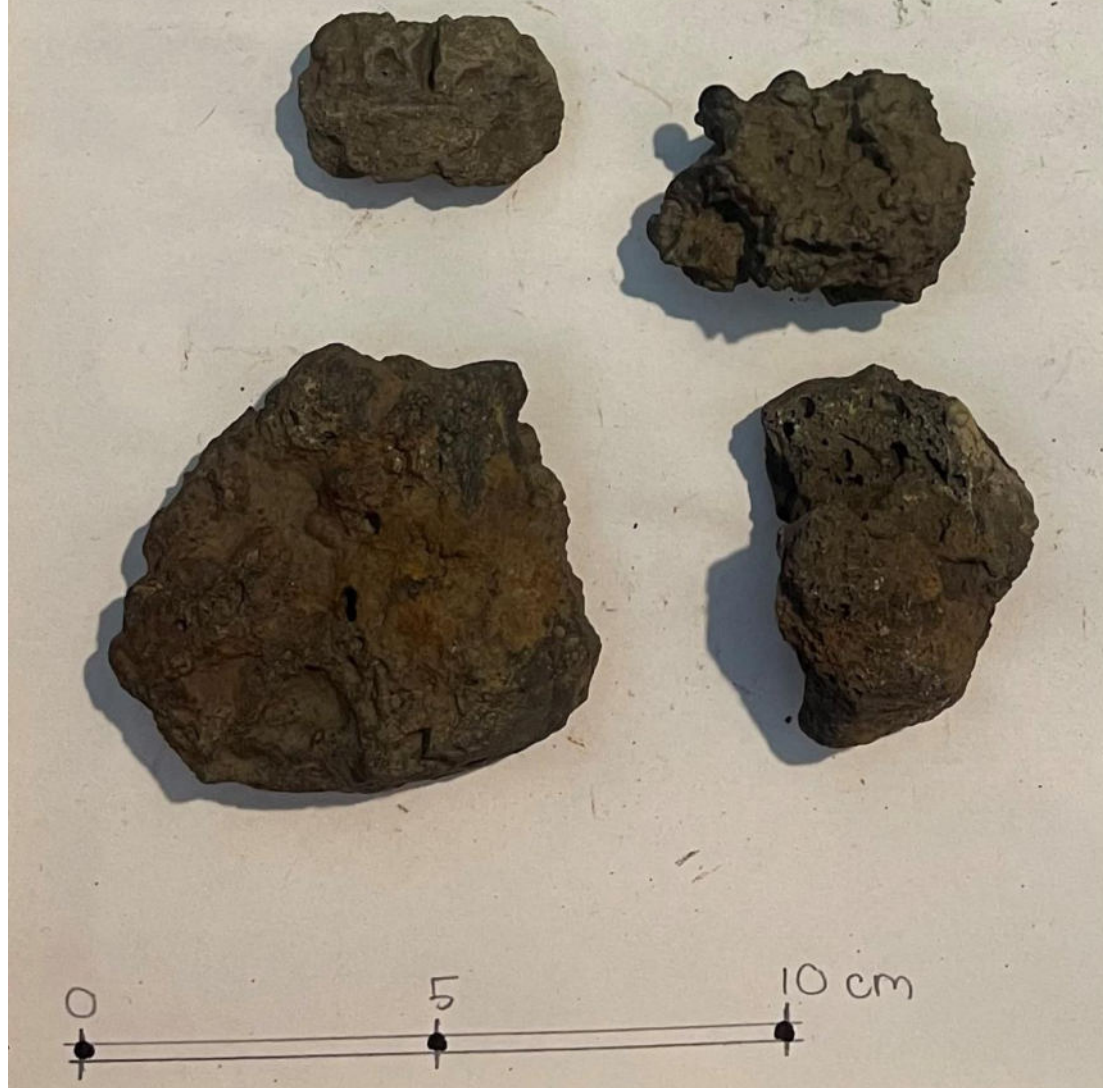

29. ábra 75011-Lh. Népvándorlás-kori kerámia

Nyékkladheza

75017 Hgö-mellett.
(Almászent)

2021. nov. 27.

30. ábra 75017-Lh. Fémmegmunkálásra utaló salakok

Nyékkladheizer

75017 Hő-melléklet.
(Almászent)

2021. nov. 27.

31. ábra 75017-Lh. Újkőkori kerámia

Nyékkládhezer

75017

Heg-mellett.
(Almáshegy)

2021. nov. 27.

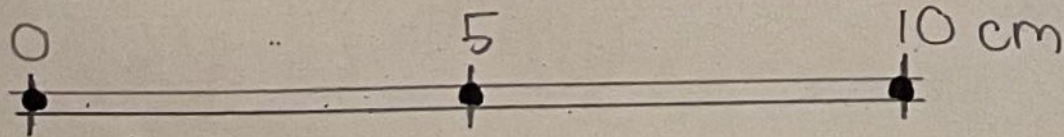

32. ábra 75017-Lh. Római császárkori kerámia

Nye'kladhaci

75017 Hgö-melletli d.
(Alma'skert)

2021. nov. 27.

33. ábra 75017-Lh. Árpád-kori kerámia

34. ábra 75017-Lh. Újkőkori kerámia